

Regelrådets uttalelse

Om: Automatisk veiesystem til bruk ved landing av fisk og endringer i instrumentspesifikke forskrifter.

Ansvarlig: **Fiskeridirektoratet og Justervesenet**

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Fiskeridirektoratet og Justervesenet

Deres ref.:

21/3553

Vår ref.:

21/00104

Vår saksbehandler:

Stian Hervik Frantzen

Dato:

26.04.2021

Uttalelse

Om: Automatisk veiesystem til bruk ved landing av fisk og endringer i instrumentspesifikke forskrifter.

Konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Høringsnotatet gir en grundig problem- og målbeskrivelse. Det er anslått hva enkelte kostnader for næringslivet vil bli og nyttevirkningene er kvalitativt beskrevet.

Kravet til automatisk veiesystem er utformet slik at de minste mottakene kan søke om dispensasjon fra kravet. Regelrådet mener at det ville vært en fordel med en grundigere beskrivelse av næringen og virkningene av de foreslåtte systemene med differensiering mellom de store og små.

Regelrådet savner også en vurdering av påvirkningen på næringsstruktur og leveringsmuligheter for ulike fartøytyper. Det kan skape noen utilsiktede effekter at de store mottakene stort sett har automatiske veiesystem mens de små stort sett har manuelle veiesystem. Dette burde vært utredet. Regelrådet kan heller ikke se at det er utredet hvordan dispensasjonsordningen vil fungere i praksis. Det er derfor uklart hvor stor del av næringen som vil bli berørt av de nye forslagene.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

1 Om forslaget som er sendt på høring

Fiskeridirektoratet og Justervesenet sender på høring forslag om endringer i landings- og sluttseddelforskriften. Det foreslås krav om automatiske vekter ved landing av viltlevende marine ressurser. Justervesenet foreslår å oppheve bestemmelse om tilsynsperiode, som fører til endringer i flere forskrifter.

2 Regelrådets prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til. På denne bakgrunn prioriterer Regelrådet å uttale seg om et utvalg av saker.

Fiskerinæringen er Norges nest største eksportnæring og er viktig for næringslivet langs hele kysten. Næringsstrukturen i fiskerinæringen er kompleks og nye krav må være grundig utredet for å unngå utilsiktede effekter.

3 Regelrådets vurdering av utredningen av konsekvenser for næringslivet

Det følger av Regelrådets vedtekter § 2 første ledd at Regelrådet skal ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Rådet kan vurdere hvorvidt nytt eller endret regelverk er utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

Som grunnlag for vurderingen nedenfor har Regelrådet særlig tatt utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksen kapittel 2. Det vil si punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet. Regelrådet har også sett hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

3.1. Kostnadsvirkninger og nyttevirkninger for næringslivet

Høringsnotatet gir et anslag av hva kravet om automatiske vekter vil koste for aktørene. Utstyrs- og etterlevelseskostnader er anslått. De positive effektene av kravet er beskrevet men ikke forsøkt tallfestet. Her kunne det vært anslått hva besparelsen i administrative kostnader for næringen og myndighetene vil være.

Den foreslåtte endringen i når seddelnummer tildeles gir nyttevirkninger for myndighetene da dette kan føre til sanntids-rapportering av landingen. Det mangler en vurdering av virkningene denne endringen vil ha for de ulike næringsaktørene.

Kostnadsvirkningene av investering i nytt veiesystem avhenger av hvor stort hvert mottak er og hvor mye mottaket omsetter for. Høringsnotatet burde ha gitt en grundigere utredning av hva kostnadene vil bety for de største mottakene og spesielt hva det vil bety for de minste mottakene.

Regelrådet stiller spørsmål ved hvordan kravene til automatisk veiesystem vil påvirke næringsstrukturen. Høringsnotatet har ikke vurdert dette. At de minste kan søke dispensasjon fra kravet kan føre til strukturelle endringer i næringen som burde vært belyst. For eksempel vil fiskebåter foretrekke større mottak på grunn av de automatiske vektene? Vil enkelte mottak ønske å forbli små for å unngå kravene om automatisk veiesystem, og således føre til effektivitetstap?

3.2. Konkurransvirkninger for næringslivet

Høringsnotatet argumenterer for at konkurranseforholdene i fiskerinæringen vil bli likere med automatiske vekter, da feilmålinger blir redusert. Det er ikke vurdert hvorvidt dispensasjonsordningen for automatisk veiesystem gir utilsiktede konkurranseeffekter. I en så særegen næring som fiskerinæringen er skulle Regelrådet gjerne sett en grundigere vurdering av konkurransevirkningene. Spesielt om konkurransen mellom mottak med og uten automatisk veiesystem vil skape ringvirkninger for resten av næringen.

3.3. Forenkling for næringslivet

Regelrådet mener det er positivt at det legges opp til automatisering av rapportering i fiskerinæringen. Det er også positivt at det ryddes opp i regelverket med sikte på et mer forståelig regelverk.

3.4. Digitalisering

Automatisk rapportering av landinger er i utgangspunktet en fordel for næringslivet, slik Regelrådet ser det. Jobben Fiskeridirektoratet og Justervesenet har gjort med å hente inn mulige løsninger fra leverandører av vekter og programvare er gjort på en grundig måte. Regelrådet skulle gjerne sett en vurdering av hvor godt det foreslåtte regelverket er utformet med hensyn til å tilpasse seg ny og fremtidig teknologi.

3.5. Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De nye forslagene tar hensyn til små virksomheter ved at det blir etablert en dispensasjonsordning hvor de minste mottakene kan søke om å få beholde de manuelle veiesystemene. I tillegg gis det lengre innføringsperiode for de minste, noe som virker hensiktsmessig da de må vurdere om de skal investere i automatiske veiesystem eller beholde de manuelle. Kostnadsvirkningene er ikke særskilt vurdert for små virksomheter.

3.6. Alternative tiltak

Problem- og målbeskrivelsen er grundig i høringsnotatet, noe som gir grunnlag for å drøfte alternative tiltak. Fiskeridirektoratet og Justervesenet mener det er problemer med nullalternativet, og det kommer klart frem. Høringsnotatet vurderer hyppigere tilsyn som et alternativ til kravet om automatisk vekt. Det vurderes også flere underalternativer til de forskjellige forslagene.

Regelrådet mener at høringsnotatet kunne vurdert andre alternativer til kravet om automatisk veiesystem med dispensasjonsordning. For eksempel kunne det vært vurdert en løsning der

aktørene selv velger om de vil gå over til et automatisk veisystem ut ifra egen vurdering av kostander og fordeler.

3.7. Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Det legges opp til en trinnvis innføring som gir de forskjellige næringsaktørene tid til å tilpasse seg de nye kravene. Den manglende beskrivelsen av dispensasjonsordningens omfang og varighet kan gjøre gjennomføringen vanskeligere. Dette burde vært beskrevet nærmere.

4 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Utstys- og vedlikeholdskostnader for næringslivet er beregnet i høringsnotatet, men beregningene inneholder en betydelig grad av usikkerhet. Det er positivt at høringsnotatet beskriver usikkerheten. Det er også knyttet usikkerhet til hvor mange som får økte kostnader på lang sikt. Enkelte mottak har allerede automatiske veiesystem og de minste kan få dispensasjon. Det kommer ikke frem i høringsnotatet hva vilkårene for å få dispensasjon er.

Krav om automatisk veiesystem med dispensasjonsordning for de minste mottakene og med trinnvis innføring kan være det alternativet som gir en lavest kostnad for næringslivet. I høringsnotatet er utviklingskostnaden fordelt på alle de 315 aktørene. Det er uklart om aktørene som kan søke om dispensasjon for å fortsette med manuelle vekter er tatt ut av regnestykket slik at kostnaden i praksis blir fordelt på færre aktører. Da det ikke fremgår hvordan utviklingskostnaden på 20 millioner kroner vil fordele seg i praksis kan Regelrådet ikke konkludere med at målene kan nås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.